

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó hivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, május 31.

Rossz csillagok járnak.

Mintha ez a nehéz zivatáros idő a lelkekbe is bevénne magát, sötétnek látják a jövő és kemény válságokról szólnak a távirati jelentések.

Csakugyan ilyen hamar oda lenne az emberek vetése!? Végig dőlt az áldott buza a sáros földön. Csak pár hét előtt is boldogan nézett a jövőbe minden gazda, ma félre fordítja fejét, ha jégverte, vihar dulta földjei felé megy, és fent a politika földjén?

Csak börzei hir még a mit vettünk, de végtelenül megdöbbentő.

Szell Kálmán lemondott!

Lehetséges-e?

Az összes jelek azt mutatták, hogy boldogabb, nyugodtabb állapotok jönnek zaklatott közéletünkbe. Életszükséglet ez reánk nézve, de végtelen horderejű a monarchia állására nézve is.

Még szinte zug a levegőben a parlamenti harci zaj, még nem lehet elfeledve az az idő, mikor egy egész napon át nem juthatott szóhoz egy miniszter, még mindenki szégyennel gondol az ex-lex állapotokra s annak iszonyu kárára s már újabb válság lenne?

Miért?

Szell annyit kíván a szomszéd államtól, amennyit az felajánlott, kívánja azért,

mert ennek bevonásával csinálta meg a paktumot a parlamenti pártokkal. Mi ok van tehát bukására?

Oda át szó sem lehet parlamenti tárgyalásról.

Egymást eszik-marják a pártok, a mi husunkat akarják a vicsorgó fogak közé rakni? Minket akarnak felkorbácsolni, hogy oda át csend legyen?

A korona sohasem exponálhatja magát annyira ily késhegyig menő harcznál, mint ahogy a hiradások feltüntetik, a korona nem szegődhet párthoz, ezért nem tudunk hinni a válságban.

De még a gyermek előtt is tiszta a helyzet a tekintetben, hogy ha a két kormány követelni akar valamit a másiktól, ugy ezt semmi esetre sem a Thun kormány teheti.

Törvényünk van! Szentesített sarkalatos törvényünk, mely már régen felszabadított bennünket, hogy ugy tegyünk a mint tetszik, Ausztriával mit se törődve. Minden nap, a mit a kiegyezési határidő lejáratától kap Ausztria mint provizoriumot, alamizsna, önkényes alamizsna tőlünk olyan szükséglet szenvedővel szemben, a ki míg jól ment dolga, sok kellemtelenséget szerzett nekünk.

Hogyan illik a könyörgő tenyérhez a fenyegető hang?

Egyéb kalandos hírek is vannak. Hogy a Szell bukása esetén azonnal ki-

mondja parlamentünk az önálló berendezkedést és más ilyenféle kombinációk. Nem hiszünk ilyen helyzetben, nem hitünk.

A helyzet tisztázása szempontjából lehet, hogy csakugyan beadta mindkét kormány lemondását, mert együtt többé meg nem egyezhetnek, de ezen esetben csak az következhetik, hogy új osztrák kormány jön, mely a Szell program alapján lesz megalkotva.

Ha másként ütne ki a dolog, a Szell bukása olyan dicsőséges lesz, hogy beláthatlan bonyodalmak származnának belőle.

De a közel mult válsága erős biztatást nyújt a jobb jövőre.

P—y.

Szell Kálmán beadta lemondását.

A válságról szóló legújabb bécsi és budapesti tudósításaink a következők:

Bécs, május 30.

Az egész bécsi és budapesti sajtó napok óta sötétben tapogatózik és nem tudja, hogy tulajdonképpen mi történik. Az egybegyűlt hirlaptudósítók csak azt látják, hogy majdnem az egész magyar kabinet Bécsben van és ennek dacára nincs semmiféle tárgyalás az osztrák kabinettel; ellenben Szell Kálmán már kétszer járt a királynál és sürűn tárgyalt Goluchowskival, a ki viszont szintén ismételtén a királynál járt.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az alezredesné utazik.

— X. megyei emlékeimből. —

Irta: Zsolna.

Mundus titulis titillatur! . . .

Tekintettel a sok Y-ra, mely betű iránt bizonyos körökben egész pathológiai rokonszeny és előítélet mutatkozik, nevezzük X-nek azt a vármegyét, melynek Z. nevű székvárosát egy éles nyelvű orvos-doktor és megyebizottsági tag elkörsztölte a három méltóságos asszony községének, holott a megye székhelye s rendezett tanácsu város vala. Az első méltóságos asszony természetesen a főispán ur neje volt, egy milliomos bojár leánya; a másik az alispánné, egy született báróné; a harmadik pedig Kanócz Albert ezredes neje, akit férje még őrmester korában vezetett oltárhoz.

A három méltóságos asszony községében a helyőrség három zászlóalj honvédbakából állott s egy svadrony közös hadseregbeli huszárságból, akik a régi huszár reglama szerint a bakákra rá sem hederítettek, azt tartván, hogy először jön a huszár, azután egy hosszú semmi s végre a . . . baka. A három méltóságos asszony községében garázdálkodó szellemnek megfelelt, hogy a huszártiszt a baka tisztel nem állott szóba s mivel csak egy vendéglő volt a nevezetes városkában s abban egy élkező terem, két asztalt foglaltak el a tisztak;

egyiknél a huszárok, a másiknál a bakák étkeztek. A három méltóságos asszony községében lakozó hölgyek és kisasszonyok rokonszeny a huszártiszteket környékezte, a baka pajtásokat inkább a véres agy-guta kerülgette, mikor a cigányok Király Rezső huszárhadnagy egy intésére rázendítették a svadronyos kapitány kedvencz nótáját:

»Édes anyám a kendőm

Kéri az én szeretőm!

— Nézd meg, lányom, kicsoda,

Huszár-e vagy csak baka?

Hogyha, huszár, akkor lányom, add oda!»

Az egyik baka-zászlóaljnak parancsnoka nemes Svastics Máté alezredes ur volt, egy öl magas, nagypipájú, kevés dohányu ember, feketére füstölt bajuszszal, szurós, apró szemekkel, melyek fölött torzonborz szemöldök ivlett, melyek rögtön elárulták, hogy valamelyik őse ezinczár volt Belgrádban. A neje kövér, vörös arcu nő volt, egy budapesti reáliskolai professornak s egyetemi dóczensnek egyetlen leánya, kit kiskükkülei és nagykükkülei Zsigmondy Valériának hívtak. A nagyságos asszony mindig azt beszélte, hogy atyja egyetemi nyilvános rendes tanár volt és nemesi származására oly sokat adott, hogy midőn a megyéspüspök ur ő nagyméltósága bérmutájában a három méltóságos asszony nevezetes városába érkezett s az öreg apátplébános, aki az országgyűlésen a három méltóságos asszony nevezetes városát képviselte, mint Svastics Máténét mutatta be a

püspöknek, pukkedlit csinált a főpap előtt, mondván:

— Született kiskükkülei és nagykükkülei Zsigmondy Valéria . . .

Nem illendő ugyan egy alezredesnéről palam et publice kibeszélni, hogy viharos multal dicsekedett, azt már inkább, hogy szeretett a szabadban mozogni s így egészséges, tenyeres talpas urhölgy volt, még nem öszülő gesztenyészínű hajfürtökkel. De azért a pénzügyigazgatónak bájos és ifju neje ugyancsak fintorgatta finoman metszett orrocskáját, midőn egy »bál« alkalmával az alezredes ur eképpen bókolt nékie:

— Oh nagyságos asszony, kegyed oly szép és üde, mint egy tizenhatéves . . . rózsza. Szakasztott mása imádott nőmnek . . .

Az sem volt épen rossz, mikor az ujonnan kinevezett huszárezredorvos első látogatásait tette s az alezredesnéknél a nagyságos asszony előtt ez a kérdést bátorodott megkoczkáztatni:

— Rokonságban van nagyságos asszony, a világhírű Zsigmondy geologussal, aki . . .

— Kinek néz engem? — mondá magán-kívül a tisztelt hölgy. Én bennem a nemes kiskükkülei és nagykükkülei Zsigmondyak vére foly. Én semmiféle földköstolokkal nem állok rokonságban; az bizonyosan fölvetett név . . . Az ezredorvos ugy elment onnét, mintha kilökték volna . . .

Lőn pedig, hogy farsang utolsó napján a tisztikar hölgyestélyt rendezett. A nős tiszturaknak kötelességük volt nejeikkel megjelenni,

Feltétlenül megbízható, minden kétséget kizáró forrásból vett értesülésem szerint a dolog nyitja a következő:

Széll Kálmán már az első audiencia alkalmával beadta lemondását.

Széll avval indokolta Ő Felsége előtt lemondását, hogy őt egyéni és politikai becsülete a magyar parlamenti pártokkal kötött paktumhoz köti, melynek sem formális, sem lényegben való változtatásához hozzá nem járulhat. Ő ezzel a paktummal áll és bukik és nem bocsátkozhatik semmiféle utólagos interpretációba vagy módosításba. Emlékeztette a királyt azokra a jelenetekre, melyek a paktum előtt a parlamentben játszódtak le és különösen arra a momentumokra, hogy a volt miniszterelnökek ismételtén azt kiáltották oda, hogy »hazug«. Ezt ő nem kívánja megérni és nincs is semmiféle ál ami érdek, mely megokolná azt, hogy a magyar miniszterelnök martriumot vegyen magára és a hazugság jogos vádját eltúrja.

Ő Felsége a lemondást nem akarta elfogadni, de Széll Kálmán egyre hajthatatlan maradt és kijelentette, hogy a lemondást csak akkor veszi vissza, ha az osztrák kormány minden változás nélkül hozzájárul a korábbi megállapodásokhoz és belenyugszik abba, hogy az összes, a kiegyezésre és bankiegyezményre vonatkozó javaslatok minden módosítás nélkül a pénteki ülésben a Házban bejelentessenek.

A későbbi hosszás audienciáknak nem az volt a céljuk, hogy Széll Kálmán újabb előterjesztéseket tegyen; ő Felsége rendelte magához, hogy a lemondás visszavételére rá bírja. A korona legalább tízféle új megoldási módot ajánlott, melyek mindannyian *Goluchovszki* révén az osztrák kormánytól eredtek, de Széll Kálmán nem acceptált egyet se.

Kellő hódolattal meghallgatta a király előadását, de minden egyes ajánlatra röviden csak azt válaszolta, hogy nem lehet.

A korona most már vagy csatlakozik a magyar kormány felfogásához és megnyugszik a paktum változatlan megtartásában, vagy kijelenti, hogy a magyar kabinet lemondását elfogadja.

Az első esetben az osztrák kormány mond le és az új kabinet Ausztriában úgy alakulhat

meg, hogy elve azon az állásponton lesz, hogy a kiegyezési kérdéseket újból bolygatni nem lehet.

Utóbbi esetben beláthatlan zavarok elé nézünk.

Széll Kálmán e nehéz küzdelemben kijelentette a hírlapírók előtt, hogy:

— En ebben a küzdelemben sem erőmet, sem kedvemem nem vesztettem el.

Ne is veszítse el, mert nehéz napok jöhetnek, melyek alatt erejére nagyon is szükség lesz.

Értekezlet a nemzeti kaszinóban.

Budapest, május 31.

Intim telefonjelentések útján a magyar politika vezérlő férfiai még tegnap este értesültek a Bécsben beállott válságos fordulatról, melynek megbeszélése végett még az éjjel a nemzeti kaszinóban összegyűltek.

A konferencián negyvenen vettek részt még pedig úgy a képviselőház, mint a főrendiház minden politikai pártágyalatának soraiból.

Különszakadás Ausztriától.

A konferencián behatóan megvitatták a helyzetet és minden párt részéről egyértelmű odanyilatkoztak, hogy Széll Kálmán és kabinetjének magatartása alkotmányosság, parlamentarizmus és hazafiasság szempontjából teljesen kifogástalan és a legmesszebb menő támogatást érdemli.

Elhatározták, hogy arra az esetre, ha a Széll-kabinet most megbukik, az egész magyar országgyűlés minden pártkülönbség nélkül proklamálja a *gazdasági különválást* Ausztriától és semmiféle újabb kiegyezési tárgyalásokba nem bocsátkozik.

Félhivatalos harcz.

A két kormány között, miután a közvetlen szóbeli tárgyalások megszakadtak, most félhivatalos útján folyik a háború. A M. T. I. közleményét és a »Fremdenblatt« válaszát ismerik.

A dolog megértéséhez szükséges tudni, hogy van a magyar parlamenti paktumnak egy eddig kevésbé ismert, illetőleg egy eddig figyelemre nem méltatott pontja. Az nevezetesen, hogy ha

a kormány 1902-ben megállapítja az osztrák kormányval az új végleges 10 évre kötendő kiegyezést (1904—1914) e javaslatok parlamenti megszavazása elé az ellenzék nem fog különösebb akadályokat gördíteni.

Ez a pont akkor valószínűleg elkerülte a függetlenségi párt plenumának figyelmét, mert különben aligha fogadták volna el oly simán a pártértekezleten.

A M. T. I. félhivatalos közleménye erre hivatkozik, mondván, hogy ime Széllnek garanciája van 14 esztendőre. Ezzel szemben a bécsi félhivatalos azt vitatja, hogy ez lári-fári, az 1903. dátuma azt jelenti, hogy Magyarország akkorra, amikor a kereskedelmi szerződések lejárnak, szabad kezet akar magának, hogy áttérhessen az önálló vámterületre.

Széll Kálmán helyzete igen nehéz. Széll mindeddig joggal azt hihette, hogy az ő formulája, amikor a király elfogadta, még csak vitatható sem lehet. Tegnap harmadfélóra hosszat beszélt a királylyal és ma oly hangon, melyből a legkeserűbb őszinteség érzik ki, jelenti, hogy nem tudja, hogy mi lesz. Ott veszttegel a bankassei palotában, királyi meghívást várva.

Thun lemondása.

A helyzet komplikálódik és tisztázódik is. Gróf Thun Ferencz osztrák miniszterelnök is beadta lemondását.

Ezzel Thun meg akarja könnyíteni a korona helyzetét, mert most teljesen szabad keze van és dönthet úgy, hogy vagy az egyik vagy a másik vagy mindkét lemondását fogadja el.

De most nyitva áll a harmadik út is: Ő Felsége mindkét miniszterelnököt megbízhatja újra, mi által mindkettő megszabadulván a korábbi obligótól — legalább formalisan — talán mégis valami megegyezésre juthatnak.

Azt remélik itt, hogy Thun közbevetett lemondása folytán, Széll Kálmán esetleg rávehető arra, hogy újabb megbízatása alapján mégis kísérletet fog tenni, a magyar pártokat a paktum módosítására kapacitálni.

Ujabb tárgyalások.

Bécs, május 31. (Saját tud. távirata.)
Széll Kálmán miniszterelnök fél háromkor

akik aztán tartoztak az ezredesné ő méltóságának a »honneurt csinálni.« Az estélyt diszvacsora előzte meg, az asztalfőn ült az ezredesné, mellette az alezredesné, legalább így állapította meg a rendezőség. Történt pedig, hogy Kanócz Albertné ő méltósága elkésett és Svasticsné jött Paula leányával előbb néhány perczel. Svasticsné mindjárt leült abba a támlászekbe, melyet az ezredparancsnok ur neijének számára tartottak fenn s maga mellé ültette fiatal leányát is.

A rendezőség elnöke, egy kapitány, tisztellettjesen tudomására hozta ő nagyságának, hogy az a hely a méltóságos asszonyé. Svasticsné arcából kikelve így felelt:

— Ez a hely engem illet meg, mert én nemes asszony vagyok. A férjem is nemes ember. Kanócz név elő sem fordul a magyar nemes családok között.

S elmenvén, faképnél hagyta a hülyedező bakatiszteket. (A huszártisztek távlovaglást rendeztek Észekujvárra.)

Másnap szolgálati jeggyel kihallgatásra rendelte az ezredes Svasticsét. Svastics megjelent. S az öreg ezredes így szólott:

— Látja, én nem tagadom, hogy géplakatos legényből lettem fővadász és a fővadászból ezredes. En negyvenegy éve szolgálom a legfőbb hadurat s több hadjáratban vettem részt s így már tizenegy év előtt nemességet kaphattam volna, mert mint tetszik tudni, minden katonai állományu tiszt harmincz évi szolgálat után nemességet nyer. Ön is hat év múlva. Csak egy folyamodványt kell megírnia. En nem tettem!

Miért? Azért, mert vagyonnal épen úgy nem rendelkezem, mint ön s kardomon kívül egyebet sincsen. Továbbá fia gyermekem sincs s így nem volt rá ok, miért folyamodtam volna? Minthogy ön hivatalos iratokon is nemesi előnevet használ, még ma írásban felfogom szólítani, hogy nemesi származását igazoló okmányait terjeszse föl hozzám . . .

— Ezredes ur — mondá Svastics — az én apám, kit igen jól ismer ek a városbeli idősebb urak, mint szolgabíró halt meg.

— Magam is ősmertem. Derék ember volt az atyja . . .

— Ez időben megyei tisztséget csak nemes ember viselhetett s így az én nemességemhez kétség nem fér . . .

— Bocsánat, nem egészen úgy van. A feleségemnek anyai nagybátya, különben diplomás ügyvéd, szintén jóval negyvennyolcz előtt tisztelbéli ügyvéd volt, mert e megye alapszabályai szerint a honorációsok épen úgy tagjai voltak a törvényhatósági bizottságnak, mint a nemesek. Az ön atyja fiskális volt, aki hirtelen megdagodott s ép oly hirtelen tőnkre ment . . .

— Az én feleségem anyai nagybátya, aki magas ranggal szolgált a hadseregben, 1861-ben arany sarkantyus vitéz lett . . .

— Ez meg épen lehetetlen. Mert őshagyományos szokás szerint csak koronázás alkalmával avatja a legfőbb ur Szt. István kardjának érintése által egyik-másik érdemeiket szerzett harezfit aransarkantyus vitézzé.

— Ezredes ur . . .

— Azt is megjegyzem, hogy a nemesi ár-

mális levéllel össze nem tévesztendő a közönséges u. n. czimeres levelet, melyeket a magyar királyok ősi idők óta nem nemeseknek is adtak s melyekkel a nemesség nem járt . . .

— Az okmányokat fel fogom terjeszteni s az ügyet át fogom vinni személyes térre.

Az ezredes fagyosan tisztelgett annak jelölül, hogy Svastics urnak ellehet menni. El is ment, mű-fogait összecsikorgatta, azonban a kihallgatást nem vitte át személyes térre, sőt még a nemesi levelét sem terjesztette föl, mert az nem létezik vala . . .

És lón, hogy ugyanazon év első hónapjaiban egy ifju baka főhadnagy került a három méltóságos asszony nevezetes városkájába s mint segéd tisztet Svastics zászlóalj-parancsnokhoz osztották be. A főhadnagyot segesvári Paczal Imrének hívták. Uri lábón élt a főhadnagy, reggelig mulatott a huszárezred-orvossal, ivott, kerékpározott stb. Első dolga volt eldieskedni azzal, hogy a cs. és kir. kamarási méltóságért folyamodott s a mellénye zsebéből leteszi a házassági óvadékot. Ez hatott, mert ez nagy mondas, különösen az utóbbi A cs. és kir. kamarásság elnyerése végett atyai részről nyolcz dedszülöt s anyai részről négy szépszülöt kell kimutatni, akik már nemeseknek születtek. A nőszülési szabályzat szerint azonban a jegyeseknek, — hadnagy, főhadnagy, százados (orvosok, hadbírók) részére — ezer forint mellékjövendelmet kell kimutatni és biztosítaniok és pedig a harmincz éven alul lévő tiszteknek 50%-kal többet, tehát egyezeröttszáz forintot. S addig nem mehetnek a »farmatringos«-hoz,

tért vissza a Burghól a kihallgatásról s egyenesen a magyar miniszterium épületébe hajtatott. Az ajtónál álló újságírókhoz így szólt:

— Holnap még itt maradok, egyéb értesítést nem adhatok.

A magyar miniszterelnököt a király nem Thunnal együtt fogadta, hanem előbb Thun grófot s aztán Széll miniszterelnököt. A király mindkettőt arra akarja rábírní, hogy újabb tárgyalásokat kezdjenek. Öt óraker az osztrák és magyar miniszterek közös tanácskozásra gyűltek össze a magyar miniszterium palotájában. Az értekezleten megjelentek osztrák részről Thun gróf miniszterelnök és Dipauli báró, Kállay, Kaizl miniszterek és magyar részről jelen volt a miniszterelnökkel Fejérváry br.

Az újabb tárgyalások tehát kényszerűségből ismét megkezdődnek és valószínűleg holnap is folytatják.

Bécs, május 31. (Saj. tudósít. táv.) Thun gróf és Széll miniszterelnökök hírszerint kihallgatásuk alkalmával újból tényleg felajánlották lemondásukat a királynak, de a király ezt *egyelőre nem vette tudomásul.*

Winterhalter Antal temetése.

Tegnap délelőtt tették örök nyugalomra a megboldogult Winterhalter Antal apátkanonokot. A temetést impozánsá tette nem ugyan a pompa, mert hisz egyszerű temetést óhajtott az elhunyt, hanem az az általános részvét, a mi a temetésen megnyilatkozott az elhunyt iránt.

Az gyászház udvarát teljesen megtöltötte a résztvevők nagy tömege s azonkívül a kapu előtti utczeraszt is elfoglalta a néptömeg.

Megjelentek a temetésen a gyászoló rokonságon kívül a l. sz. káptalan tagjai, Vinkler József v. püspök, Zajnai János, Széchenyi Jenő, Schiefner Ede, Radnai Farkas, Andrassy János, Palotay László, Bunyitay Vince, dr. Bognár István, Fetser Antal kanonokok, a központi lelkészkezdő és seminariumi papság, Laurán Ágoston gör. kath. apátkanonok, Nyes Mózes gör.

kath. kanonok és Mihucz Péter, Ditz Miklós, Móga János plébánosok. A vidéki papság közül ott voltak: Vidovich György cz. kanonok, peceszöllösi-, Dunay Alajos b.-sz. andrási-, Kreznerich György sarkadi-, Richter Jenő palotai-, dr. Karácsonyi János b.-püspöki-, Gresinszky Antal körözs-tarjáni-, Trenhauser József m.-csékei- és Daray Mátyás nyug. plébánosok, dr. Wimmer Julián és Mesterházy Imre házfőnökök. Biharvármegye törvényhatósága részéről megjelent Szunyogh Péter alispán, Czifra Gerő, dr. Czifra Kálmán. Nagyvárad város részéről, melyben humanus intézményeit az elhunyt gyarapította, megjelent dr. Bulyovszky József polgármester, továbbá Mezey Mihály kir. közjegyző, Sal Ferencz, Miskolczy Barna kir. közjegyző, Kugler Albert, dr. Mikó Gyula, dr. Grósz Albert, Schöpflin Ágoston, Dobosffy Alajos stb. Az iskolák és közintézetek közül a nagyváradai jogakadémia tanári kara csaknem teljes számban, igen sokan a jogász ifjuság közül, az újvárosi r. kath. fiúiskola, az olasz r. kath. fiúiskola tanítói, az Orsolya szüzek zárdájának növendékei, a szt. Vince intézet növendékei, a koldusápoló és fimenedékház és a bölcsőde-egylet képviselőiben dr. Hoványi Gyula, Tóth Márton, Bereczky Géza, dr. Hoványi Géza, Böszörményi Géza. A l. sz. püspökségi uradalom tisztikara Géczy Lajos főtitel vezetése alatt s a l. sz. káptalani uradalom tisztikara Papp Imre főtitel vezetése alatt és még igen sokan a nagyváradai köz- és magán hivatalnokai karból.

A beszentelést a gyászháznál dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök végezte nagy segédlettel s a »Circumdederunt me« kezdetű gyászenek elhangzása után a koporsót a káptalani uradalom tisztikara helyezte a kocsi s onnan pedig a székesegyházban felállított ravatalra. A gyászmisét és a beszentelést Vinkler József v. püspök végezte s ezután megindult a gyászmennet, a temetőnél a koporsót a papság vitte a sirboltig s a város összes kath. templomai hangjainak kongása mellett helyezték örök nyugalomra az olasz-i temetőben levő családi sirboltban.

A koporsót a következő szebbnél-szebb koszoruk borították:

Egyetlen Tóni bácsinak — Matild és János. Tiszteletük jelül — Flohr János és neje. A n. v.

lat. szer. püspökségi uradalom nyugdíjgyesülete. Tisztelete jelül — A káptalani uradalom tisztikara. Szeretett jó Tóni bácsinak — Margit és Jenő. Szeretett jó Tani bátyáknak — Lajos, Ida és gyermekei. Felejthetetlen jó Tóni bácsinak — Gusztó és Ilka. Felejthetetlen jó Tóni bácsinak — Béla és Géza.

Az elhunyt által a szegényeknek hagyományozott 200 frtot a temetés után osztották ki az olasz, újvárosi és v.-velencei plébániákon.

A temetést Germán Károly »Kegyület keresztény« temetkezési intézete rendezte.

*

A nagyváradai koldusápoló és gyermekek menedékház egyesület érezte legjobban az Istenben boldogult főpap határtalan jószívének és bőkezűségének melegét, aki 22 évig mint elnök kiváló gondoskodással működött az egyesület emberbaráti céljainak megvalósításán.

Ezen elévülhetetlen érdemek tudatában határozta el az egyesület választmánya, hogy a haláleset alkalmából részvétiratot intéz a nagyváradai székeskáptalanhoz.

A részvétirat szövege a következő:

Nagyságos és főtisztelendő székes főkáptalan! Kegyes jöltevő Uraink!

A »Szent Lászlóról nevezett n.-váradai koldusápoló és gyermekek menedékház egylet« választmánya a legmélyebb fájdalommal értesült azon mérhetetlen csapás s veszteségről, melyet az egyház, haza, tudomány és a humanizmus áldott emlékü főpap méltóságos és főtisztelendő Winterhalter Antal pápai praelatus, l. sz. apát-kanonok elhunyla által szenvedett. Jóllehet a veszteség s fájdalom érzése elsősorban a nagyságos és főtisztelendő székes főkáptalant érinti, mely magas testületnek a megboldogult mindenkoron egyik díze, büszkesége volt. De miután a boldogultat, mint egyletünknek ötven éven keresztül jöltevőjét, gyamolót, alapítótagját és huszonkétéven keresztül nagykegyességü elnökét s bölcs vezetőjét a szeretett, hála és a kegyelet legnemesebb érzése füzte egyletünkhez, nem tehetjük, hogy a nagyságtokat sújtott fájdalomról *rész ne kérjünk* és legmelegebben érzett részvételünknek kifejezést ne adjunk. Igyekezünk vizsgálatást meríteni egyrészt a földöntuli élet a feltámadás tántoríthatlan hitében: másrészt közrészvételben, mely a gyászhir vételekor e város összes rétegén átrezgett. Mély tisztelettel kelt a Szt. Lászlóról nevezett nagyváradai koldus ápoló és gyermekek menedékház egylet 1899 május 29-én tartott választmányi üléséből. Dr. Hoványi Gyula, helyettes elnök, Baróthy Sándor, egyleti titkár.

mag a honvédelmi miniszterhez be nem terjesztették az óvadéki okmányokból: a) a sorsjegyeknél a kötményezett kötvényeket és ezek fizetési éveit; b) földterhermentesítési kötvényeknél a kiállított letét- és járadék-jegyeket; c) záloglevelek és vasúti elsőbbségi kötvényeknél az értékpapirokat szelvény nélkül s az intézet nyilatkozatát, hogy a kamatokat kifizeti és az értékpapirok jegyzékét; d) ingatlanokra biztosított tőkéknel a kötvényeket a telekkönyvi kivonatot és a becsülő okmányokat. — Ingatlanoknál a házassági óvadéknak első helyen kell bekebelezetnie s az ingatlan értékének egy harmadrésze fogadtatik biztosítékul.

Nem csoda, hogy a főhadnagyot, midőn el ő látogatásait tette, szívesen látták mindenütt. Az ezredesek nagyon kitüntették, az alezredesné még szívesebben látta, sőt a nagyságos asszony maga is szemet vetett a csinos, hirtelenszöke és vastaghangu legényre s azonnal kiderítette, hogy távoli atyafiság van köztük egy közös rokonuk folytán, aki főispán és — valóságos belső titkos tanácsos. Az alezredesné mindjárt az első látogatás alkalmával félreösmerhetetlen célzásokat tett, hogy leánya kauzióképes.

A főhadnagy mindennapos lett Svastics alezredeséknél s az »óvadékképes« Paula kisasszonynak tette a szépet, azaz hogy Paula kisasszony édes mamája tömjénezett a főhadnagnak.

Ha egy főhadnagy, kinek bátyja a nyitrai latin szertartású püspök (Paczal ezt hazudta) nem megvetendő egy olyan szegény családra, mint Svasticséké, a kik pedig azt beszélték

fűnek, fának, hogy a bagosi görögszertartású püspökkel álnak közeli rokonságban. Mondanom sem kell, hogy ez is olyan flancolás volt, mint Svasticsék részéről a nemesség fiogtatása. A nagyságos asszony még remekebbül tudott — hazudni . . .

Kicsi, vézna portéka volt az alezredesné leánya s nem is csoda, hogy az ezredesné ő méltósága elkörosztolta »penész-virágnak«. Csak a szemé és lábait voltak nagyok. Keskeny vállán s a sebhelyes nyak fölött betegeskülsejü madárfejült, szögletes arccsal, nagy fekete czinczár szempárral. Az igénytelen testben azonban fenkölt lélek lakott, fájdalomteljes lemondás és nagy műveltség. Azonban az istentelen századvégi férfiak jobban szeretik a nők apró lábait, mint azok nagy műveltségét . . .

A főhadnagra vonatkozólag pedig az ezredesné ő méltósága ekként nyilatkozott dr. Adler Samu baka ezredorvos neje előtt: »Vörös kutya, vörös ló, vörös ember egy sem jó!« . . .

És lón, hogy május elsejével Svastics alezredesét elvezényelték Aradra, hogy vegye ideiglenesen az ottan állomásozó ezredparancsnokságát át, de lakásuk a három méltóságos asszony városában ki lévén fizetve, szent György napig, családjá ott maradt.

Tavaszdóra vált az időjárása. A lagymatag időjárás a közellévő hegyekben hóolvadást idézett elő és az Ipoly, mely a három méltóságos asszony községe alatt kanyargott, hirtelen megdagadt s túllépte partjait.

A ragyogó kikelet elragadóan mosolygott a három méltóságos asszony nevezetes városká-

janak szellő járta, délibábos és téres határai s a szöke Ipoly áradástere fölött. A vízben álló füzek ágain selymes barkák csilingelnek; a mély kerékvágású dülő ut mentén, mely a szomszéd Bodzás-Ujlak falunak vezet, lombtalanok még a topolyfák, csak derekukon zöldébb a moh. A szarvas-bika oda dörgöli agancsát egy-egy levél-telen fa derekához; a rozsföldeken róka-komák ólalkodnak a kövéredő foglyok után s az erdővéd jelenti, hogy megérkezett az epedve várt »hosszucsőrü« vendég: a szalonka . . . A vizek fölött olykor-olykor rejtelmes suhogás hallatszott a kék levegő égben: vendégek voltak ezek is, kácsák, vad-libák, sneffek és gázló madarak; egy-egy loocsanás a víz-szintjén tudatja, hogy megérkeztek.

A virágos káka tövén költöttek ruczák, a sekély vizek partján a lomha gémgunár is szerelemre hevült. Szóval minden állat megindult csak a pénzügyigazgató nem busult, nem is csoda, hisz olyan gyönyörű volt a felesége mint a mesebeli tündérszép Ilon. Az öreg ispán ur méltán körosztolta el »*kékszemű-angyal-nak*«. A huszár ezredorvos pedig nyilván becsipett fővel per »*angyal szemű kék*« beszélt felőle Blaur Szepi pénzügyi titkárnak.

A népkert pázsítjának füvei között a kis futonez-bogár is fölérezett téli szenderéből és széttekintett bambán.

Korlátolt érzékszervei nem hallják a pénzügyigazgató selyem ruhaaljának suhogását, összetett szemei nem látják a mesés szegénynek keskeny lábaeszkáját, mely agyontapossa a szegényt . . . Az asszonyok ama következteté-

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért, Más időben 50 kr.

Junius 3. A régészeti egyesület júniálisa a Püspök-fürdőben.
Junius 4. A lapkiadók orsz. szövetségének választmányi ülése.

Junius 4. A kerékpár-egyesület amatőr-versenye és bicikli-virágkorzója.

Junius 7. Jogászok táncmulatsága.

Junius 8. Reálisták júniálisa a Püspök-fürdőben.

Junius 10. Gymnazisták júniálisa a Felix-fürdőben.

Junius 14. A kath. kör mulatsága a Püspök-fürdőben.

* **Urnap.** Egyik legnagyobb ünnepét tartja ma a katolikus egyház. Nyilvános vallomást tesz hitéről, mely Jézus isteni szaván alapszik, melyért vértanui halált szenvedtek az első századok keresztényei, mely legdrágább kincsét képezte mindenkoron és képezi ma is. Megvallja hitét az oltári szentségben, melyet diadallal, fényvel, pompával hordoz körül. Urnapja egyúttal a királyi családnak fogadalmi ünnepe, melyet kiváló áhitattal tart meg. Ma a székesegyházban 8 órakor kezdődik az ünnepélyes nagymise, melyet dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok-püspök fog végezni a káptalan s a központi papság és a növendékpapok segédkezése mellett. Mise után ünnepi prédikáció. Utánna megindul a fényes körmenet a négy sátorhoz, melyek közül kettő a Káptalan-soron, egy a püspöki kert előtt és egy a püspöki palota kapujában van felállítva. A körmenetet kíséri a katonazene és megerősített 50 tagú székesegyházi énekhar. A püspök a négy sátor oltáránál áldást ad a szentséggel, mire a katonaság díszlövést tesz. Az ünnepen részt vesznek a katonaságon kívül az állami, megyei és városi hatóságok képviselői.

Az ének és zenekar a következő egyházi darabokat adja elő az ünnepi istentiszteleten.

Dr. Szemethy: Ecce Sacerdos.

Schweitzer: Missa B. M. V.

Mozart: Ave verum corpus.

Cherubini: Osalutaris hostia.

Zsaskovszky: Te Deum.

Beleznay: Tantum ergo és Genitori.

* **Előnév adományozás.** Ő felsége *Koller* Gáspár nyug. gazdatisztnak s törvényes utódainak a régi nemességük épségben tartása mellett az *olaszfalusi* előnevet adományozta.

* **A Bazar-szoros kiszélesítése.** A Bazar-szoros kiszélesítésére vonatkozó kisajátítási eljárás keresztülvitele céljából *Ragány* János v. főszámvevő jelentést tett a tanácsnak, hogy a regále kötvényekből milyen összegű áll még rendelkezésére a városnak. A jelentés részletesen felsorolja a kötvények értékét, számát. 200,000 frtnál még nagyobb összeg van elhelyezve a városi pénztárban. A tanács elhatározta, hogy a kisajátítási árként a telek bíróság által megállapított összeget letétbe helyezi. Egyben intézkedett a kisajátítandó épületek bérletiivel szemben a bérletek felmondásáról.

* **Kitűnő szigorlat.** *Peszky* Ferencz, a helybeli papnövelde tanulmányi felügyelője május 30-án tette le a második theologiai szigorlatot az egyházjog és történelemből. A szigorlat — ami a theologiai karon ritkaság számba megy — kitűntetéssel sikerült. Gratulálunk hozzá.

* **Mai tárczánkat** a fővárosi írói gárdának egyik pompás eleven tollu, ismert nevű tagja, dr. *Kontur* Béla írta, kitől a múlt őszi egy hosszabb novellát közöltünk. Az érdekes tárczára itt is felhívjuk olvasóink figyelmét.

* **Felolvasás a legényegyletben.** Ma délután a Katolikus Legényegylet nagytermében (Nagy-Teleki-utca, Janky-ház) d. u. 5 órakor felolvasás lesz, melyre a pártoló tag urakat ez uton is meghívja az egyesület. Tárgy: Isten az ő műveiben.

* **Az újvárosi posta elhelyezése.** A kereskedelemre kiváló fontosságú, hogy egyik főforgalmi ere, a posta és a távirda közel legyen a kereskedelmi góczponthoz. Nagyvárad-Ujvároson pár évvel ezelőtt a kereskedelmi központtól távol, Nagy-Teleki-utca közepén helyezték el a postahivatalt, míg a távirdat egészen át helyezték V.-Olasziba. A kereskedők, de különösen a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara állandó és dicséretes buzgalmat fejtett ki, hogy a kereskedelem előnyére a Szent-László-tér közelében a kívánalmaknak és kereskedelmi igényeknek megfelelő postahivatal és távirda állíttassék fel. A buzgalomnak annyi sikere lett, hogy a miniszter megígérte, miszerint

a kereskedelmi góczpont közelében posta-távirdat állíttat fel. A miniszter ígérete folytán most már az elhelyezés kérdése a fontos, hogy valóban megfeleljen az új hivatalcéljának. Ebből a szempontból nem helyeselhetjük azt a mozgalmat, a mely szerint — mint értesülünk — a kereskedők egy része a Nagy-Piacz-tér keleti részén, az újonnan épített Rendes-Ullman-bérházban akarja elhelyezni a posta- és távirdahivatalt. Minden melléktekintetet félretéve, a kereskedők érdeke ellen van, hogy a kereskedelem góczpontjától ép oly messze helyezték el az új hivatalt, mint akár most van. A tulajdonképeni kereskedelmi központ a Szent-László-téren, Zöldfa- és Kossuth-utca sarkán van, mert a nagypiaczi vásárra és az itt lévő néhány üzletre nem annyira fontos a posta-távirda hivatal, mint a fentebbi utcákon levő nagy üzletekre. Ezen elvitathatlan indok azt követeli, hogy a közpouthoz közelebb fekvő helyiséget keressenek Újvároson a posta-távirda hivatal számára. Az említett épület különben is Várad-Váralján van.

* **A magyarság örvendetes haladása Borzikon.** Ezen a czímen néhány nap előtt megírtuk, hogy *Sipos* Orbán kir. tanácsos, tanfelügyelőnél névnapja alkalmával tisztelgett a borziki tanítóúrnő *Borszegi* Mariska tiz kis leánnyal, a kik magyar nyelven mondták el jó kívánságukat tanfelügyelőjüknek. Erre a közleményre tegnap levelet kaptunk Borzikról, melyből arról értesülünk, hogy nemcsak a leány, de a fiu iskolában is örvendetesen halad a magyar szó s hogy *Barna* Gábor tanító több ízben jutalomban is részesült a magyar nyelv sikeres tanításáért. Mi a multkori hírünkben ezt nem vontuk kétségbe, hanem csak a feletti örömrünknek adtuk kifejezést, hogy a borziki leányiskolában szépen halad a magyar nyelv tanítása. Mi senkinek sem akarunk levonni az érdemeiből s így készséggel tesszük hozzá multkori hírünkhez azt, hogy *Barna* Gábor állami tanító szintén mindent elkövet a magyar nyelv érdekében, hogy szép sikert is ért el még g. kel. felekezeti tanító korában s azóta mint állami tanító s végül, hogy ezért több ízben pénzbeli jutalommal, sőt egy ízben oklevéllel is ki lett tüntetve.

* **»Gondolj merészet és nagyot.»** Egy helybeli élelmes könyvkereskedőnek eredeti ötlete támadt arra nézve, hogy lehetne a képes levelezőlapok dühöngő divatjából hasznot meríteni. Valamely bécsi cézgnél megrendelt

sekre jutnak, hogy idegzetük meg van támadva, pedig csak a csók ingere ciklandozza őket és szívükben irigység támad a lég madarai iránt, akiknél a szabad-szerelm törvényes állapot...

A három méltóságos asszony nevezetes városkájának összes lyrai költői háborgást éreznek szívükben, kobozt ragadnak és megéneklik a *»Kékszemű angyal«*-nak gyönyörű szeméit, rózsá ajkát, talán még a pántlikáját is a cipőjén. Nemcsak a pénzügyigazgató ur, de a közigazgatási bizottságnak többi tagjai is, álmukban mélyen kivágott ruhájú hölgyeket, testszinü trikotba öltözött tánczosnőket, gömbölyű karokat és erőteljes lábikrákat látnak. A huszár ezredorvos meg tisztára megbolondulhatott, mert eljegyezte magának egy vagyombukott kispárosnak a leányát és — *incredibile dictu!* — a tiszt tette le a kaucziót. *»Majd meg bánja még!«* — jövendölé az államépítészeti hivatal főnökének az anyósá! Még az öreg alispán is, mikor végig csoszog a megyeház felé (pont kilencz órakor!) s gyöngye szeméivel megpillantja a főügyész helyettes szolgálójának rengő csipéit, így sóhaj: föl!

— Zatraczena! most már értem, hogy a főügyész helyettes így megfedkezett magáról...

A három méltóságos asszony közséje arról is nevezetes, hogy rossz a bor s a menyecskék jók. Paczal főhadnagy szerette volna, ha ez megfordítva lett volna: a bor lenne jó s a hölgyek rosszak. A menyecskék s asszonykák sokat ígértek, de nem adtak semmit s így történt, hogy Paczal Imre főhadnagy már hatvanhat nap óta lakik vala ottan s egyetlenegy csók

sem érte, ámbár közeledvén a tavasz, őt is elövette a lázas szerelmi szomjuság.

Ocsló vasárnapja volt (*»da kommen Sie!«*) s épen márczius 21-ére esett, midőn a csillagászati tavasz kezdődik Szombat este langyos eső permetezett s főhadnagy ur Paczal kiment szalonkalesre jól betanított engedelmes vizslájával. Ámbár fehérholtos volt a vizsla s az erdei szalonka az ilyen kutyát már messziről észreveszi és kerüli a vadászt: a baka főhadnagy nyolcz darab szaloakát lött.

Talán épen az nap Svastics alezredes Pápan névtelen levelet kapott, a melynek értelmi szerzőjeül gondolatban rögtön Kanócz Albertné ő méltóságát tette meg. Ő írta-e, azt nem tudom, de az alezredes fejében egy, a házasság embereknél nem épen szokatlan eszme fogant meg. Cziivil ruhában öltözött és elutazott.

A névtelen levélben az állott, hogy kikülfelvi és nagykülfelvi Zsigmond Valéria kétágu koronát rakogtat az alezredes fejébujára.) Oh, tüznél, árviznél, földrengésnél, asszony-állatnál nem lehet gonoszabb! Büntársa nem más, mint főhadnagy ur Paczal, az egyetlen óvadékképes tiszt, a lányos mamák ideálja a három méltóságos asszony nevezetes városában...

A szalonkákát segesvári Paczal Imre odaajándékozta az alezredesnének, a ki meghívta őt vacsorára.

A szalonka után főnséges juhturós csusza került az asztalra és pompás kőbányai bor, melytől Paula kisasszony elálmosodott és fejfájást emlegetve visszavonult. Avagy talán azért

ment ki, mert a főhadnagy kevésbé figyelmes volt iránta s kezei az abrosz alatt nem az övével találkoztak.

A főhadnagy is ajánlotta magát, de az alezredesné marasztalta és a szobaleánnyal még két üveg magyaradit bontatott fel. A főhadnagy ívott, a némbor is, pedig az arca olyan volt mintha egy liter alkermet vágta volna a fejéhez.

A főhadnagyon nem látszott semmi, ami nem is csoda, hiszen hozzá volt szokva mindenféle szesz tartalmu italhoz. Azonban a tiszt úgy vette észre, hogy az asszony, bár negyvenéves lehetett, nem csunya, szeméi szépek lennének, ha a bal szemén nincsen porczhártya-momály.

— Beszédem volna kegyedhez, főhadnagy ur, — mondá ő.

A bakafőhadnagy közelebb húzta a széket az alezredesnéhez. Az asszony elkezdett beszélni a püspök nagybácsiról s őseiről, kik vérükkel szeretik az armálist, mindezt oly hosszú lére eresztette, hogy már egy negyed óra telt el s az asszony még mindig a tizedik ós-apanál tartott. A család nevét Taksonymegye Zsigmond helységétől vette, melyet a család törzsatyja Zsigmond Gáspár III-ik Endre királytól kapott 1292-ben s ugyancsak ettől a fejedelemtől kapták a czimerüket is, melynek két kék udvarában női fejű és dereku, halfarkas és szárnyas nemző áll. A főhadnagy mitsem szólott, hanem az asszonyt nézte. Az asszony kövér volt, talán nagyon is kövér, hájas nyaka kifehérlett a bársony ruhaderékből, szeméi a borítától, talán egyébtől is villogtak, mint két karbunkulus. Az

egyelőre ötszáz darab levélkártyát, azonban kissé sablonosnak találva az azokon eddig alkalmazott dísz: palotákat, templomokat, parkokat, a levelező lapok sarkára városunk és megyénk két vezérférfiának a polgármesternek és főispánnak kicsinyített arcképeit illesztette. Eddig még egész rendes a dolog, de a könyvkereskedő nem elégedett meg ennyivel. Ki eszelt egy szeniális reklám fogást és a két notabilitás arcképe közé oda illesztette a maga becses portráit is. E miatt aztán a rendőrség felcizálta az érdekes Mercurfit és illusztris személyek profonizálása címén a becses kártyákat husz kivételével, melyek már elkeltek, elkobozta.

* **Pályázat a hadapród-iskolába.** Az 1897. évi XXIII. t. cz. alapján létesített m. kir. honvéd-hadapród iskolák 1899—1900-ik év első évfolyamába Nagyváradi város által alapított 2 díjmentes hely fog betöltetni, melyhez a bemutatási jog Nagyváradi város közönségét illeti. Felhívtnak mindazok, kik a kérdéses alapítványi helyeket elnyerni óhajtják, hogy a város házában megtekinthető felvételi feltételekben felsorolt kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Nagyváradi város törvényhatósági bizottságához czimzetten f. évi július hó 8-ik napjának d. u. 5 órájáig alulírottához anyival inkább nyújtsák be, mivel hiányosan jelszerelt vagy későn érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak. Nagyváradi, 1899 május 24-iki tanácsülés. *Bulyovszky József*, polgármester.

* **Kegyadomány.** Dr. *Schlauch* Lőrincz b. bornok havi kegyadománya 300 frt csütörtökön június 1-én délután 2 órakor fog kiosztatni a koldusápoló intézetben. Özv. *Gruwald* Henrikné, alelnök.

* **A kereskedő üzletek zárórája.** A kereskedők eddig vasárnaponként délelőtt 12 óráig tarthatták nyitva üzleteiket. A törvény rendelkezése szerint azonban június és július hónapokban már délelőtt tíz órakor be kell zárni az üzleteiket a kereskedőknek. Azért hozzuk azt ideje korán emlékeztetőbe a kereskedő üzlet tulajdonosoknak, nehogy a határidő tévesztésével megbírságolás érje őket.

* **A toalett a hírlapokban.** Mióta újság és riporter van a világon, azóta, úgy véljük, a hírlapokban mindig helyet találtak a toalett leírások, ami azt bizonyítja, hogy a hölgyek a múlt századokban is épp úgy büszkék voltak ruháikra, mint

ma s épp oly szívesen vették, ha azt kidicsérték, mint ma. Szerepelnek is gyakran az ilyen leírások a régi hírlapokban is. Hanem a leírás hangja nagyot változott, amit bizonyít az alábbi kis toalett-hír, mely 1778-ban jelent meg egy francia újságban s mely Duthé kisasszony toalettjét próbálja élénk varázsolni. Duthé kisasszony, írja az a lap, megjelent egy ruhában »fojtott zokogásból« (ez volt a neve egy átszött atlaszfajtának), ez a ruha díszítve volt »bőséges megbánás«-sal, középtűt kihimezve »teljes őszinteség«-gel és szegélyezve »hangos panasz«-szal és »kiváló figyelem«-szalagokkal. Fésülve »változatlan érzelmek«-ben volt, a nyakában »macskát« viselt, azonkívül a muffja »hirtelen felindulás«-ból való volt.

* **Az ideiglenes sertésvásár tér.** A városi tanács felhívására *Busch* Dávid városi főmérnök beterjesztette a költségvetéssel együtt jelentését a sertésvásárnak a Pecze folyó és az áruaktár közötti területre leendő elhelyezése tárgyában. A jelentés szerint sertésvásár céljára 9800 négyszögletes terület áll rendelkezésre, amelyet 1 méter magas deszka kerítéssel zárnának el s két kapun történék a közlekedés. A területet 10 centiméternyire kell feltölteni, s a külön falkák részére olcsó elkerített helyek létesíthetők a belterületen. Pár ezer sertés ezen a térségen elférne. Külön a Gilányi-ut felé megfelelő helyeket lehet elkeríteni a gyanus és a bitangóságban talált sertéseknek. A feltöltés akkor sem vész kárba, ha elviszik később a vásárt máshelyre, mert ennek a térnek a feltöltése különben is szükséges, a kerítést és kapukat pedig használhatják az új helyen. Az összes költségeket 2370 frtra vette fel a főmérnök. — A városi tanács a főmérnök jelentését sürgősen kiadta *Csányi* Imre ker. állami állatorvosnak véleményezés végett.

* **Az öngyilkos kereskedőség.** Tegnap számunkban megírtuk *Németh* Sándor kereskedőségét öngyilkossági esetét, ki ideálja ablaka előtt lőtte magát mellbe az általa rendezett szerenád után. Most pótlólag közöljük azt, hogy az öngyilkosság nem *Mocsáry* Juliska, hanem *Mocsáry* Teréz könyvelőnő ablaka alatt történt s a kisasszony nem jár senkivel sem jegyben s ennél fogva *Németh* Sándor kereskedő-

segéd elkeseredését nem ez a körülmény okozta. *Németh* Sándornak különben alapos reménye van a felgyógyulásra, mivel az 5 mm.-res revolverrel ejtett s előbb halálosnak hitt seb nem súlyos természetű.

* **A honvédegyalogsági laktanya helye.** Részletesen ismertettük a honvédelmi miniszter leiratát, a melyben a honvéd gyalogság részére építendő új laktanya részére, lehetőleg a hadapród iskola közelében alkalmas területet kér. Az új laktanya építése folytán a honvédség kiköltöznék a mostani főutcai laktanyából. A városi tanács örömmel vette a miniszter leiratát s kiküldte a polgármestert, főmérnököt, gazdasági tanácsost, hogy a helybeli honvéd parancsnoksággal lépjenek érintkezésbe s a helyszínén tanácskozzanak, hol lenne a honvéd gyalog laktanyának alkalmas terület.

* **Más utcában is elkelve.** Széles-utca befásítását tervezte a tanács s egyben egy óvodát óhajtott a területre építeni. Mivel a felettes tanügyi hatóság ellene nyilatkozott az óvoda ide építésének, az egész utca rendezését eljuttatta a tanács. Az utca azonban olyan ronda állapotban van, hogy szükségesnek vélte a tanács az utat megtisztítására felhívni a főkapitány figyelmét. Hány utcára ráférne egy kis tisztogatás. No, de majd kapkodunk akkor, ha megérkeznek a kolera hírek.

* **A szenvedő emberiség javára.** A nemes és jó lelkek szaporodását tapasztaljuk akkor, a midőn a Nagyváradi melletti Szt.-László (Püspök) fürdő áldásosan tapasztalt fenállása után, megemlítjük a nagyváradi gör. katolikus megyés püspök, *Pável* Mihály személyes tulajdonát képező Sztatina-Füred nevű fürdőhelyet, mely kies fekvésével, remek épületével, csodákat tevő forrásaival, kényelmes és szép berendezésével, Máramaros-megye szélén Sziget-megyei székváros közvetlen közelében, a Tisza mentében és irányában fekszik és fogadja a gyógyulni vágyók sokaságát, paradicsom szépségű hegysége erdőréseibe, áldásos sós fürdő helyiségeibe, gyógyító forrásai körébe, kitünően szép séta útjára, egészséges, tiszta és kényelmes lakásaiba fedett és szabad sétányaira, egészséges jó és olcsó konyháiba. Sztatina-füred sósfürdőiben találják felnőttek, de különösen fiatalok és gyermekek gyors és biztos gyógyulásokat a már régi izom és csont rheumák ellen, nők a különböző csúszos fájdalmaik ellen, gyermekek a csonthártyák idült gyuladásaival ellen, a végtagok fájdalmas zsugorodásai ellen, a daganataival ellen, a bordacsontok és gerinc csontok görbületeivel ellen, az elősmert *influenza* után visszamarad derék és hátfájdalmak, kezek, lábak és általában az alsó és felső végtagok gyengeségei ellen, mely bántalmaknál, különösen kiskorú és idősebb gyermekeknél is valóban úgy a teljes kényelemmel és szakértelemmel berendezett és kezelt sósfürdők, valamint a masszázssal s a többi és a gyógy ásványvizek ivása bámulatos eredményeket mutatnak fel. Hálátlanság volna mellőzni felemlítését annak, hogy az elsoroltak mellett még azon meglepő újdonsággal és jótékonyssággal telőzi ő Exellentiaja valóban atyai gondoskodását, hogy ezen valóban a közjóra szánt gyógyfürdőjében még a tüdő, mell és szívbetegségek biztos gyógyulása céljából Sztatina-füred fürdőjében a nehéz légzésűek, a tüdőhurutban, rekedtségben, fülkölésben szenvedők gyógyulhatására az eddig csakis külföldön használt inhallatoriumot, valamint a pneumatikus kamrákat is kegyes volt nagyköltséggel felállítani és a közjónak átengedni.

* **Katona-zene a Schlauch-téren.** Ma, csütörtökön délután 3 órától este 8-ig a 37-ik gy. ezred kitűnő zenekara fog játszani Nagyváradi egyik legszebb sétányán: a Schlauch-téren.

* **A rendőrség otthona.** A kapitányi hivatal Kossuth-Lajos-utcai épülete rozoga, egészségtelen, mint a főorvos kijelentette. *Csordacsics* Ferencz v. építész kidolgozta, hogy miként lehetne az egyes helyiségeket megfelelően átalakítani. A költségek 1600 frtra vannak előirányozva.

asszony az ő előkelő házában a becsületéről beszélt és szidta az ezredeseket, akik kigyótbékát kiáltanak reája, mert irigylik az ő nemes származását, mert nem az ő házukat, hanem az alezredeséket tünteti ki gyakran látogatásával az egyetlen házasulandó fiatal ember: a főhadnagy ur. A főhadnagy hátán libabőr futott végig...

Majd azt mondta a törzstiszt hölgy, hogy az ezredesné azt pletykázta, miszerint segesvári Paczal Imre, az ezred első g. avallér tisztje, a férfiúi szépség mintaképe, ő *miatta* jár oly sokszor a házhöz...

A főhadnagy hebegett valamit, az asszony elhallgatott, mintha választ várna és elbájosló tekinteteket szórt a főhadnagra, sőt oda nyúlt annak pörge bajuszához s egyet sodorintott rajta. Erre fölugrott a főhadnagy és két karjába zárta a kövér asszonyt s elkezdte csókolni, a hol érte. Az alezredesné ellenkezett, sőt a száját is elforgatta, nehogy azt érje a csók, de nem haragudott meg, sőt ő szoritotta kebléhez a főhadnagy fejét; majd elvesztette, mint a hálóban vergődő legyet a pók s nagy grandezzával a bakatistól ölébe ült. Azonban kilenczvenhat kilogrammot nyomott az alezredesné és a szék egy nagy recseccenással összeroppan a kettős teher alatt. A szerelmeskedők ijedten ugrottak fel. S e pillanatban az ajtó nyílt és — deus ex machina — ott állott testestül-lekestül Svastics alezredes.

— Tehát igaz? — ordítá a törzstiszt és fölemelte bivalyverő ökleit, hogy a falhoz freskóképnek lapítsa oda a gonosz lelkű asszonyt.

Ámde olyan asszony, mint kisküküllői és nagyküküllői Zsigmondy Valéria egy hiten van a lóval s kifog a férfin (míg kifoghat.)

Az alezredesné a főhadnagy vállát átolelte, oda ment a parancsnok elé...

— Igen! a főhadnagy ur megkérte Paula kisasszony kezét; csókolj meg te is...

S az alezredes megölelte és megcsókoita Pacealt és szent volt a béke.

A kézfogó hat hét múlva végbe is ment, Azonban a kézfogót nem követte lakodalom, mert a házassági óvadékot nem tudták össze teremteni. A püspökökről kiszült, hogy másokkal vannak rokonságban, mindössze Paczal örökölt egy félév előtt egy rozsnói egyházmegyei plebánoshelyettes nagybátyjától két ezer forintot s azt is elverte hat hónap alatt, sőt azon is felül költött: adós maradt Blonder Mór szabónak és Grenyó János cipésznek, Grenyó huszárörrmester bátyjának.

A dolognak a vége az lett, hogy nyugalomba zavarták az ezredet is, az alezredet is. A főhadnagy ur ellen megindították a becsületügyi eljárást s kénytelen volt leköszönni tisztí rangjáról, elment a postatakarékpénztárhoz hivatalnoknak.

Kanócz Albert jelenleg napidíjas az X. vármegyei árvaszéknél és egy forint tíz krajczárért körmöl délelőtt négy, délután két órán keresztül.

Segesvári Paczal Imre volt m. kir. honvéd-főhadnagy hamis váltók segítségével összeharócsolt egy rakás pénzt és alászoigóját mondott nemcsak Paula kisasszony nedves kezének, de az európai szárazföldnek is és talált egy szebb hazát, hol melegebben süt a nap...

A három méltóságos asszony nevezetes városában is nagy esemény történt: a törvényeségi elnök ur ő nagysága megkapta a kuriai bírói czimet és jellegét s így a három méltóságos asszony városából négy méltóságos asszony várososa lón...

Hol legyen a sertésvásár?

— A polgárok mozgalma. —

A földmivvelésiügyi miniszter szigorú rendelete eléggé ismeretes a közönség előtt. Felhívja Nagyváradi városát, hogy ez évi augusztusig gondoskodjék megfelelő sertésvásártérrel, mert a mai helyen nem engedi tovább a sertésvásárok megtartását s ha nem tesz eleget ezen rendeletnek a város, augusztus 1-től betiltja a nagyváradi sertésvásárt.

Ezzel kényszer helyzetbe hozta a miniszter Nagyváradi városát, aminek oka abban keresendő, hogy a város már évek óta több ízben huzta-halasztotta a sertésvásártér kérdésének a megoldását az állatvásárok összpontosításának a révén.

A legegyszerűbb megoldása az lett volna a kényszerhelyzetben a kérdésnek, hogy, habár ideiglenesen is, arra a helyre vigyék a sertésvásárt, a melyet az e tekintetben irányadó fórum: *Liptay* miniszteri osztálytanácsos, mint orsz. állategészségügyi felügyelő a legalkalmasabbnak talált, t. i. a ló- és baromvásártér és a Körözs folyó közötti területre.

Itt annál inkább berendezhette volna a város az ideiglenes sertésvásárt, mert alig került volna nagyobb összegbe. Mint ideiglenes vásártérre alig kellene feltöltés és az esetleges bekerítés is csekély összegbe kerülne.

A városi tanács álláspontját igen helyes alapon terjedelmes jelentésben kifejtette s kimutatta, hogy pénzügyi és forgalmi szempontból is a leghelyesebb, ha a sertésvásártérnek a Körözs mellé helyezésétől összpontosítják az állatvásárokat.

A tanács ezen helyes álláspontjának tudatában, meglepő volt a tanács azon előterjesztése a legutóbbi közgyűlésen, hogy a sertésvásárt ideiglenesen a Pecze folyó és áruraktár közötti térségen rendezzék be. Egyetlen magyarázata ennek csak az lehet, hogy a tanács, inkább elejtette, legalább ideiglenesen, álláspontját, minthogy a kommandánsréti párttal felvegye a harczot.

Még szembeötlőbb volt a polgármester indítványa, hogy ideiglenesen már most a Kommandáns-réten helyezzék el a sertésvásárt.

Bár a közgyűlés feltételezen ezt is elfogadta, de megvalósításában, a dolog bonyodalmas volta miatt, aligha bizott maga a polgármester is.

Ebben az a veszély rejlett, hogy a Kommandáns-rét hívei az állatvásárok végleges rendezésénél rámutattak volna, hogy már ugyanis ott a nagy költséggel berendezett sertésvásár, tehát okvetlen oda vigyék a ló- és baromvásárt is.

Felhozhatják a Kommandáns-rét hívei ezt az érvelést a sokkal indokoltabb óhajjal is, hogy a sertésvásár a Körözs mellé helyeztessék, azonban, ha Nagyváradi város törvényhatóságának többsége azon szerencsétlen határozatot hozná is később, hogy a Kommandáns-rétre összpontosítsák az összes állatvásárokat, igen csekély volna a város kára, amit az ideiglenes sertésvásártér berendezésében elvesztene és éppen nem állana arányban azzal az összeggel, amit veszíthet, ha egy más helyen felállított költséges ideiglenes vásártérrel kell ott hagyni.

* * *

Elmondottuk ezeket abból az alkalomból, hogy a polgárság egyrésze mozgalmat indított az ideiglenes sertésvásártérnek a Körözs mellett elhelyezése iránt

Gábor János, Horváth Ferencz, Arany Sándor és Varga László felhívására mintegy

60—70 polgár gyűlt össze tegnap délután a Széchenyi szálloda külön termében.

Élénken megvitaták a sertésvásár elhelyezés ügyét. Hangsúlyozták annak fontosságát, hogy egyedül helyes megoldása a kérdésnek csak az lehet, miszerint már most, ha ideiglenesen is, a mostani ló- és baromvásár mellé helyezzék.

Megállapodtak abban, hogy vasárnap egy küldöttség kérvényt nyújtson át a polgármesternek. Kérni fogják abban, hogy hasson oda a polgármester, miszerint a várost kímélje meg az ideiglenes elhelyezésnél e felesleges kiadásoktól s habár csak ideiglenesen, a ló- és baromvásártér mellé helyezzék el a sertésvásárt.

A küldöttségbe beválasztották a következő polgárokat: Madaras Elek, Gábor János, ifj. Cser János, Horváth Ferencz, Tátray Sándor, Szücs Sámuel, Harsányi Mihály, Veress Sándor, Papp Imre, Kesztyüs János, Tarsoly Ferencz, Weintraub Mór, Rottenberg Salamon, Herczegh Ferencz, Paizs Béla, Köblös Ferencz, Haan Lajos, Dévald Mihály, Arany Sándor, Király Zsigmond, Szatmáry János, Gyöngyössi Gyula, Zsirkay Károly, Csáky Pál, Almássy Illés.

Az értekezleten jelen voltak ma, csütörtökön délután 4 órakor újból értekezletet tartanak a Réti Népkörben.

Elvannak határozva, hogy ha a mozgalom ilyen alakban nem sikerül, népgyűlés összehívását fogják keresztülvinni. S ha ez sem vezetne a kívánt eredményhez, képesek nagyobb számú küldöttséggel az illetékes miniszterek elé vinni az ügyet, mely a város érdekében csak az általuk óhajtott módon oldható meg.

Öngyilkosságok napja.

— Saját tudósítónktól. —

A tegnapi nap az öngyilkosságok napja volt. Ezen az egy napon négy öngyilkosságról érkezett be jelentés a rendőrségre.

Az öngyilkosok közül kettő a revolvért, a harmadik a kötelelet választotta, míg a negyedik a vonat kerekei közé vetette magát.

Öngyilkosság ily nagy számban évek óta nem fordult elő városunkban.

Az öngyilkosságokról kronologikus sorrendben a következőkben számol be tudósítónk:

Az első öngyilkosság a késő éjjeli órákban történt az Emilia gözmalom mellett, ahol — mint ezt már tegnapi számunkban megírtuk — *Németh* Sándor kereskedő-segéd egy kis 5 m.-m. revolverből kétszer mellbe lőtte magát.

Németh sebesülése nem komoly, a golyók nemesebb szövetet nem sértettek s így felgyógyulása biztosra vehető.

A másik öngyilkosság ugyancsak éjjel történt a nagy-piaczon, hol a Püspök-fürdőből jövő utolsó közúti vasut mozdonya s az utána jövő személykocsi közé vetette magát egy férfi s mivel a kerekek keresztül mentek a derekán, rögtön meghalt.

Ennek az öngyilkosnak a hulláját beszállították a bonczházba, hol tegnap megállapították, hogy az öngyilkos *Almási* Gyula kárpitos a IV. honvéd ezred szabadságolt közlegénye. A rendőrség különben Almásit jól ismerte, amennyiben több ízben megbüntették csavargásért.

A rendőrség részéről jelen volt *Kassai* István.

A harmadik öngyilkos egy nyomdász segéd volt, aki szerelmi bánatból akarta magát megölteni. Ifju *Bittera* Bélának hívják s debreczeni születésű. *Bittera* itt volt Váradon alkalmazva, azonban állását elvesztette s Váradon újabb állomást nem kapott s ezért el akart menni Aradra, azonban nem tudta itt hagyni szive választottját.

Tettét délután 4 órakor követte el Szent-János utcán levő lakásán, ahol egy 7 m.-m revolverből egyszer mellébe lőtt.

A golyó a bal oldalon mentbe a 7-ik

borda alatt s az orvosok véleménye szerint nemesebb szövetet érnie kellett.

Állapota igen súlyos, a felgyógyulásához kevés a remény.

Az öngyilkos asztalán egy kis czédulát hagyott hátra, hogy versben bucsuzzék a világtól.

Hogyha egyszer kivisznek az udvarra,
Jöjj kisérj el az utolsó utamra,
Akkor is csak egy könyv legyen szemedbe,
Édesebb lesz pihenni a sírkertbe.

Az első orvosi segélyt dr. *Popovits* Miklós nyújtotta, aki a megsebesültet bevittette a köz-kórházba.

Az utolsó öngyilkos *Zónai* György 60 éves öreg napszámos. Még délután jókedvel dolgozgatott, majd hazament Csillagvárosban levő közép-utcai lakására s felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva. Beszállították a bonczházba. Tettének oka a nélkülözés.

Czudar Mihály a törvényszék előtt.

Érdekes ember állott tegnap a helybeli esküdtszék előtt, egy népköltő, akinek az volt a bűne, hogy verset írt a szerencsétlen véget ért trónörökösről s ezen versben azt mondja, hogy Rudolf még nem halt meg, hanem el van rejtve, mert félnek tőle.

A vádlott nem olyan mint más népköltő: nem jár magyar ruhában, nincs gyolcs inge sem, sőt nagyon is szegényesen van öltözködve, beszédjét zavaros mondatokban adta elő. Hanem mikor meghallotta, hogy fel van mentve, egyszerre barátságos lett s az ott levőknek osztogatta verseit: »A lenyuzott vasuti ör hajmeresztő történetét« »A felapított gyermek rémséges tragediáját« s más egyéb verseit.

A vádlott különben igen szegény ember, annyira, hogy a tárgyalásra Pécskáról gyalog jött s mint mondá *huszonhétszer* meg is ázott.

A tárgyalást *Millye* Gyula vezette, a tanács tagjai voltak: *Fassie* Pál és *Simay* Gyula kir. törvényszéki bírák, jegyző *Gyenge* Béla.

A vádhatóságot *Korn* Alajos kir. alügyész képviselte, míg a vádlott önmaga védekezett.

Az esküdtszék megalakulása után a vádlott elmondotta, hogy *Czudar* Mihálynak hívják, 43 éves, földmivelő.

Az inkriminált nyomtatvány egy röpirat, nyolcz oldal az egész s ezt a címet viseli:

Rudolf nincs a holtak között, Rudolf a bujdosó király Tornyan, vagy mit tudnak a spiritiszták

Inkriminálva mindössze csak nyolcz sor van, amelyekben az foglaltatik, hogy Rudolf nem halt meg, hogy él, de a király tanácsosai fogva tartják a gaz zsidók érdekében.

A vádlott beösmerte, hogy a cikket ő írta s hogy ő küldte a nyomdába.

— Mi volt a célja a cikkek irásával? — kérdezte az elnök a vádlottól?

— En már tíz éve írok verseket — felelte erre a vádlott — nyomorék vagyok, dolgozni nem tudok s koldulni nem akarok s ezért verseket írok s árulok. A nép pedig könnyebben veszi meg, ha az ő szája ize szerint van megírva.

A bizonyítási eljárás után a kir. alügyész rövid, de igen hatásos beszédben kérte az esküdteket, hogy mondják ki bűnösnek a vádlottat az osztály és a felekezet elleni izgatásban.

A vádlott ellenben felmentését kérte.

Az esküdtszék verdiktje, melyet *Géczy* Lajos elnök hirdetett ki, a következő volt:

1. Az inkriminált cikkben foglaltatik-e osztály s nemzetiség elleni izgatás?

Ferencz nevetett: — Igen, hosszú levelet kaptam tőle. Talán érdeklő méltóságodat az illető hely?

— Nagyon. Itélte mindig irányadó volt reám nézve.

Végig futott a sorokon. — József igen helyesen ítélte meg öcscsének jellemét, azt a gyulékony lelkületet. Második Ikarus volt ő, ki ellenállhatatlanul vonzódott égfelé, de szárnyának nem volt elegendő ereje, hogy a kívánt czélhoz juttassa őt. Ferencz talán tehetségesebb, de József kétségkívül körültekintőbb vala.

— Mithogy kedves bátyja felhatalmaz engem, hogy kegyedre ügyeljek, jogosultnak érzem magamat, hogy hasznos jó tanácsokkal szolgáljak, — szölt Heisterberg barátságosan, midőn Ferencznek a levelet visszaadta. — Kerüljön gondosan mindent, a mi előhaladását akadályozhatná. Kegyed legjobban tudja, hogy sok tekintetben mennyire korhadtak hivatalaink; ha magasabb állást foglaland el, végtelenül sokat tehet már azáltal is, hogy kitűnő erőket képez. Nem játszsza el ezt a lehetőséget elővigyázatlansága által. Sokan kegyedbe helyezik reményöket, nagy dolgokat várnak kegyedtől, ne engedje őket csalódnai.

Heisterberg ezen szavaknál elsősorban a tanítóra gondolt, ki szerető szíve egész melegével öcscsén csüggött; Ferencz Ádára vonatkozta.

— Jó tanácsát köszönettel veszem, — válaszolt Ferencz. — Igazat mondott; az embernek szüksége van elővigyázatra, különösen, ha arra gondol, hogy egyéb kötelességeket is vállal majd magára.

— Ugy? — szakítá félbe Heisterberg. — Minőket?

— Azt hiszem, — felelé Ferencz akadozva, — többet bírnék, ha szerető hitves állna oldalánál, ki ha szükséges lenne, mérsékelné buzgalmamat, megosztaná gondjaimat, részt venne törekvéseimben, bátorítana, ha csüggednék, velem örülne ha czélt értem.

Ez ama drága gyöngy, melyért mindenki eped, bár igen kedvesen találják fel. Kegyedet talán elérte az a ritka szerencse?

— Méltóságod tudhatná, kire gondolok, — felelé Ganerman majdnem suttogva: — Starkenbach Áda.

— Starkenbach kisasszony! — ismétlé Heisterberg kétkedve. — Ha szépsége mellett mindazon kiváló erényeket is bírná, melyeket dr. ur keres, igazán csoda számba menne. Vigyázzon, hogy ne csalódjék.

Ferencz bensőleg felháborodva csak szemrehányó tekintetével felelt.

— De mit szólnak hozzá a szülők? — folytatá Heisterberg zavartalanul. — Hogy nagyon világiasan gondolkoznak, kétségtelen.

— Megvagyok győződve, hogy csak gyermekök boldogságát óhajtják, ha mindjárt szegény körülmények között is. . . Külömben, gróf ur. . . ez csak álom. . . igen vakmerő álom. . . semmi más. Magam sem tudom, minek beszéltem ki. . . annál is inkább, mivel semmi sem jogosít azon reményre, hogy Áda érdeklődik irántam.

— Annál jobb. Nagyon kétkedem, hogy álmainak teljesülte boldogságára fogna szolgálni.

Heisterberg gondolkodva távozott; Ganermann utolsó közleménye lehangozta őt. Ahol ez az ábrándozó, ki minden czélját könnyen kivihetőnek nézte, csak boldogságot látott; Leó a csalódások forrását sejtette. Szeme elé állította a nagy egyszerűséget, melyben Ganermann felnövekedett és merényletnek vélte azt a szép tarka pillangót ily körülmények közé juttatni. Vajjon képes volt-e ő Ganermann jellemének értékét félfogni és benne kárpoztást találni mindenért, a mit feladott? Emberismerete az ellenkezőt sejteté; sőt már arra is gondolt, hogy bátyja vagy édes anyja utján figyelmezteti őt; de végre is lemondott minden beavatkozásról, mert ilyesmi homlokegyenest ellenkezett tartózkodó természetével és különben is sikertelennek ígérkezett, minthogy szerelmesek az ész szavára nem szoktak hallgatni. Starkenbach gondolkozásmódja volt egyetlen reménye, ugyanis biztosra vette, hogy a vagyontalan kérést vissza fogja utasítani.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Szell lemondása.

Budapest, május 31. (Saját tud. táv.) Szell Kálmán miniszterelnök lemondásának híre villámként terjedt el az egész országban s nagy ingerültséget keltett mindenfelé. Szenvédélyes kifakadások hangzanak az osztrákok ellen s a külön vámtérület hívei hihetetlen mérvben megszorodtak.

Bécs, május 31. (Saját tud. távirata.) Döntés a kiegyezés ügyében a viszonyok újabb alakulása szerint nem várható, eddig semmi pozitív eredmény nincs annak dacára, hogy Szell miniszterelnök ma kétszer is volt a királynál.

Halálos kimenetelű párbaj.

Kolozsvár, május 31. (Saj. tud. táv.) Egy kis kávéházi tréfa volt okozója annak a párbajnak, melynek áldozata, Putnoky Domokos kiterítve fekszik.

Oberschall Pál pozsonyi jogakadémiai rendkívüli tanár az egyetemi kör ünnepélyre Kolozsvárra érkezett, de nem tudván, hogy az ünnep csak pár nap múlva lesz, előbb érkezett meg s üres idejét Kolozsvárt akarta eltölteni. Este a Newyorkba egy társasággal időzött s a társaságban volt Putnoky Domokos is nevével. A szomszéd asztaltól két férfi kél föl s csókolózva bucsuzik, a mire Putnoky megjegyzi, hogy nem szép, ha a férfiak csókolóznak.

— Ugyan hagyja, — mondja, erre egy hölgy, — bizonyosan maga is csókolt már meg férfit.

— Nem is éreztem jól magam, — felel Putnoky.

Obeschall ekkor közbevágot: — Hát még a másik. Erre hangos kacagás támadt, Rutnoky elkomolyodik s miután a hölgyek eltávoztak, a széket szónéklül Oberschall fejéhez vágta, ki egy kardvágásszerű sebet kapott az arcán. Oberschall távozott az orvoshoz s másnap provokáltatta Putnokyt. A párbaj a Postaerdőben folyt le légynéklü pisztolyokkal 25 lépés avance nélkül. A párbaj előtt Putnoky az orvosok előtt minden eshetőségre számítva végrendeletet tett.

Asegédek megtették a békéltetési kísérletet is, mely alkalommal Oberschall kijelentette, hogy ő Putnokyt nem akarta megsérteni s hajlandónak mutatkozott a békülésre. A békítés azonban eredménytelen maradt.

A jeladásra az ellenfelek egyszerre lőttek s Putnoky homlokán találva halva rogyott össze.

Oberschallt iszonyuan megtörte a párbaj szerencsétlen kimenetele s annak megtörténte után a vizsgálóbíróhoz ment magát feljelenteni. (Putnoky Domokos 40 éves, nős, családos ember.)

Ferencz Ferdinánd főherczeg Berlinben.

Berlin, május 31. Este 8 órakor diszelőadás volt a királyi operában. Előadták Lortzing Reginá-jának második és harmadik felvonását és a Nefelejts című balletet. Az egyik udvari páholyban a császár és a császárné, Ferencz Ferdinánd főherczeg és az itt tartózkodó her-

czegnők ültek, az egyik mellékpáholyban János György szász herczeg és Miklós württembergi herezeg, a nagy udvari páholyban pedig a felségek udvara és kísérete foglalt helyet. Ott voltak továbbá a színházban: a testőrhad parancsnokló tábornoka, a többi tábornokok és sok német és idegen katonatiszt. A karzatoikat a helyőrség altisztjei és legénysége foglalta el. A szünet alatt a császári pár fejedelmi vendégeivel teázott, az előadás után pedig visszatért az új palotába. (Magy. Táv. Ir.)

A békekonferencia.

Hága, május 31. (Reuter.) Ma közzétették a választott bíróságokra vonatkozó orosz javaslat eredeti szövegét. A javaslat alapelvei ezek: Komoly nézetellentét vagy viszály esetén az aláíró hatalmasságoknak, mielőtt fegyverhez nyulnak, a mennyire a körülmények engedik, egy vagy több barátságos hatalmasság jó szolgálatait vagy közvetítését kell igénybe venniök. Ha a viszály politikai érdekű kérdésekre vonatkozik, a konfliktusban nem érdekelt hatalmasságok önszántukból följajánlják a viszálykodó hatalmaknak jó szolgálataikat olyan barátságos megoldás érdekében, a mely a többi állam érdekeit nem sérti. A közbenjárás és a jó szolgálathat csakis jó tanács, nem pedig kötelező kényszer természetével bírnak. Ha a viszály jogi kérdések körül forog, mindenekelőtt az érvényben lévő szerződések interpretálandók. A választott bíróság a leghatasosabb és leghelyesebb eszköz az ellentétek kiegyenlítésére. A hatalmasságok kötelezik magukat, hogy választott bírósághoz fordulnak, ha csak a vitás kérdések nem érintik a pörös felek életbevágó érdekeit vagy nemzeti becsületét. A választott bíróság akkor ül össze, ha a differenciák vagy viszályok pénzbeli kártérítésre vonatkoznak, vagy ha a nézeteltérések az orosz javaslatban felsorolt szerződések vagy egyezmények interpretálása körül forognak. A felsorolt szerződések számát az aláíró hatalmasságok közös megegyezéssel emelhetik. Azonkívül minden egyes hatalmasság külön egyezményre léphet a többi hatalmassággal, a mivel a választott bíróságot kötelezővé teszik. Minden más esetben a választott bíróság intézménye merőben fakultatív. A választott bíróság úgy működik, hogy nemzetközi vizsgáló bizottság útján konstatálják, mely körülmények okozták a viszályt és az okokat megvilágítják a tények páratlan megvizsgálásával. Az érdekelt kormányok mindnyike két-két tagot küld ki. Ez a négy tag egy ötödiket választ elnökül, a ki azután a bizottságnak jelentést tesz. Ez a jelentés korántsem döntés, hanem csak lehetőséget nyújt arra, hogy a két állam egyezséget kössön vagy a választott bírósághoz forduljon. Az orosz javaslat mellé választott bíróságok teljes kodexe van mellékelve.

Hága, május 31. (Reuter.) A második bizottságnak azaz osztálya, amely az 1874-iki brüsszeli konferenciá aktáiról tanácskozik, második olvasásban elfogadta a hadi foglyokra vonatkozó cikk szövegét és azután a kapituláció, a békekövetek és a fegyverszünet kérdéseivel foglalkozott. Erre nézve is megegyeztek. Ezeket a kérdéseket a legközelebbi ülésen fogják második olvasásban tárgyalni. A második bizottság vörös-kereszt osztálya első olvasásban tárgyalta az 1864-iki genti egyezménynek azt a póttrendelkezését, a melylyel ez az egyezmény a tengeri háborúra is kiterjesztetik. Ma erre az anyagra vonatkozó cikkeket tárgyaltak és

jelentéktelen módosításokkal első olvasásban el is fogadták. (Magy. Táv. Ir.)

Dreyfus-ügy.

Páris, május 31. (Saját tudósítónk táv.) Manau beszédében kifejti a bordero szerzőjének vakmerő gaztettét. Legfájdalmasabb szerinte az, hogy ennek egy ember lett a martirja, kinek ártatlanságát több új tény bizonyítja. Szól a titkos iratokról, melyek törvény szerint nem léteznek, mert Dreyfus nem ismerte, de nincs is bennük semmi, ami Dreyfust terhelné, (mozgás) vagy diplomáciai bonyodalmakat idézhetne elő. Ez egyik sem vád Dreyfus ellen, ami nem akadályozhatja a revíziót.

Vasuti szerencsétlenség.

Chicago, május 31. A magas vasuton tegnap egy különvonat elektromos notera összeütközött egy másik vonattal, mert a motor gépésze nem tudta fékezni a gepet. 40 ember megsebesült de életveszélyesen senki sem sérült meg. (Magyar Táv. Ir.)

A francia parlamentből.

Páris, május 31. A kamara este folytatta tanácskozását. Pelletan képviselő újra felszólalt azok ellen, a melyeket a szenátus a költségvetésen tett A tárgyhoz hozzászólt Dupuy és Mongot is, a kik a módosításokat védtek. A kamara azután 459 szavazattal 44 ellenében elfogadta az egész költségvetést, majd újra félbeszakította az ülést, hogy megvárja a szenátus határozatát.

A szenátus 11 óra 35 perczkor újra összeült. Peytral pénzügyminiszter előterjesztette a költségvetést. Az előadó kijelentette, hogy a kamarában tett engedményekre való tekintettel nem ragaszkodik a még vitás pontokhoz. A szenátus erre elfogadta a költségvetést és keddig elnapolta üléseit.

A kamara 12 óra 15 perczkor újra összeült. Az elnök bejelentette, hogy a szenátus a költségvetést most már a kamara legutóbbi határozatával megegyezőleg szavazta meg, mire az ülést berekesztette. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz. (Magy. Táv. Ir.)

Sztrájk.

Le Greusot, május 30. A koholmunkások a hatóság figyelmeztetése dacára megkezdték a sztrájkot. A felbőszült sztrájkolók kövel hajigálták meg a műhelyeket, miközben egy csendőrt megsebesítettek. A rend föntartására egy lovasezredet kértek a hatóságok. (Magy. Táv. Ir.)

A spanyol törvényhozásból.

Madrid, május 30. A minisztertanács jóváhagyta a hadügyi költségvetést és a cortes megnyitásakor felolvasandó királyi üzenet szövegét. A régens-királyné dekrétumot írt alá, a melylyel Martines Campos tábornagyot a szenátus elnökévé nevezi ki. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Hogy áll a vetés?

A csaknem egy hétig tartó folytonos záporokból kivette részét egész Biharmegye s nem egy helyen nagy károkat is okozott, bár némely helyen nem volt oly nagy vihar, a melyenről egyes lapok tulozva irnak s nem is tett oly nagy kárt.

A következő községekből tudósítónk a vetés állásáról ill. az esős időjárás pusztításáról a következőket írják:

Gyapju, május 29.

Községünkben különösen az utóbbi négy napig tartó esőzés ártott sokat. Napjában ötször hatszor meg eredt a felhőszakadás szerű zápor, melynek következtében a Jani pataka kiáradt s árja egész a községig mindent elárasztott. A nedves időjárás buzában, gabnában nagy kárt tett.

Less, május 30.

A laposabb helyeket a víz elborította, a buzát pedig teljesen tefektette. Csekély jég is esett, de ez nem okozott kárt, mivel vidékünkön nincsennek olyan termés nemek, melyeknek ilyen kisebb mértékben is kárt okozhatna. Nagyobb baj az, hogy a buza vetéseket a nedves időjárás teljesen ledöntötte.

Sályi, május 29.

Vidékünkön minden nagyobb vihar nélkül mult el az egy heti esőzés, a záporokban azonban volt részünk bőven napjában többször is. Pünkösöd ünnepe óta napos időnk alig is volt. A vetésnek kivétel nélkül sokat ártott az esőzés. Az utak járhatatlanok, ami különben minden ősszel, tavasszal s hosszabb esőzések után bekövetkezik s mi ilyenkor teljesen el vagyunk rekesztve a külvilágtól, a megyei út kiépítése pedig, melyet már több évtizede sürgetünk, késik, egyre késik, az utadót pedig fizetjük, egyre fizetjük.

Székelyhid, május 30.

A nagy viharokról szóló hírek tulzottak. Annyi igaz belőle, hogy az országos esőzésből községünk is kivette részét. Napjában ötször-hatszor megeredt a zápor, mely a buzát ledöntötte s a virágjában levő rozsnak is sokat ártott. A határunkban levő apróbb mocsarak mintegy beláthatatlan víztengerként terünek el. A szőlő kevesebb kárt szenvedett mint a szalmás növények s a vihar nem tördelt ki fákat.

Mike-Péres, május 29.

Több napon keresztül napjában többször megeredő jéggel vegyes zápor volt vidékünkön, mely a buzát megdöntötte, a virágjában levő rozsnak is sokat ártott s a dohányt meg-tépdeste.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde

Budapest, május 31.

Az irányzat nyugodt.	
Osztrák hitel	357.80
Magyar hitel	387.50
Allapvasut	361.—
Rimamurányi	311.—
Magyar jelzálog	242.50
Salgótarjáni	636.—
Wagon-kölcsön	423.—
Villamosvasut	335.—

Magyar leszámítoló	353.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	404.50
Kereskedelmi	101.50
Déli vasut	178.—

Az irányzat nyugodt.

Bécs, május 31.

Osztr. hitel	8.57
Magyar hitel	387.30
Allamvasut	8.57

Határidők.

Budapest, május 31.

Készáru buzában az irányzat szilárd volt, 15000 mm. forgalom mellett csak 5 krral magasabban jegyeztettek.

Buza áprilisra	8.66
Buza októberre	6.56
Uj tengeri	4.78
Rozs őszre	5.45
Zab őszre	—
Tengeri augusztusra	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. május 31-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	119.50
Magyar koronajárdék	96.90
Magyar vasuti kölesön aranyban 4/10%	120.75
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2/10%	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	35.50
talmérségi jog megváltási kötvény	100.30
Horváth-szlavón földterhermentesítési kötvény	96.75
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	160.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölesön	138.25
Osztrák járdék papírban	100.50
Osztrák járdék ezüstben	100.10
Osztrák járdék aranyban	119.50
Osztrák korona járdék	100.25
Osztrák államsorsjegyek	139.25
Osztrák magyar bankrészevény	915.—
Magyar hitelbankrészevény	386.75
Osztrák hitelintézeti részevény	357.90
Párisi vista	47.80
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9.55
Németbirodalmi márka	58.92
London vista	120.50
20 márkás arany	11.78

NAGYVÁRADI SZINKOR.

Evadberlet 30. szám. Kiszérllet 30. szám.
Páros. Páros.

Ma csütörtök, 1899. június 1-én

kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:

HIMFY DALAI.

Vigjáték 3 felvonásban, 1 előjátékkal. Irta: Berczik A.

Helyárak: Alsó páholy 4 forint, felső páholy 3 forint. Támlásszék I—VIII. sorig 1 forint. IX—XI sorig 80 krajczár. Zártszék I, II. és III. sor 60 krajczár. Első emelet. I. sor 50 krajczár, második sortól 40 krajczár. földszinti állóhely 40 krajczár. Katona- és diákjegy a földszinten 30 krajczár. Közép karzat 80 krajczár. Oldal: karzat 20 krajczár.

Egy szinlap ára a pénztárnál 10 krajczár.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap pénteken, 1899. június 2-án

A B A B A.

Nagy operette 4 felvonásban. Irta: Ordonneau.

Dr. VUCSKIÓ S GYULA.

Ő cs. és apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XX. cs. kir. államsorsjáték.

Ezen — egyetlen egy Osztrák birodalomban törvényszerűleg engedélyezett — pénzsorsjáték 12.728 nyereményt tartalmaz készpénzben, 463.160 korona végösszegekben.

A főnyeremény 200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéséért a cs. és kir. lottójövedék kezkeskedik.

A húzás visszavonhatatlanul 1899. évi június hó 15-én történik.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. és kir. államsorsjátékok osztályánál I. ker. Riemer-utca 7. szám alatt, lottógyűjtődékben, dohány-tőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltó-üzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztályából.

VASUTI MENETREN

Érvényes 1899. évi május 1-től.

Kolozsvar—Nagyvarad—Budapest.						Budapest—Nagyvarad—Kolozsvar.						Puspok-Ladany—Debreczen—Ermihalyfalva.					
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	T. v.
Kolozsvar ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladany ind.	5 25	1 24	4 06	2 29	6 05
B.-Hunyard >	12 20	6 40	8 37	7 55	—	Nagykata >	10 20	3 00	7 54	10 16	—	Debreczen >	6 46	3 —	5 22	3 56	8 20
Csucs >	12 52	7 09	9 19	8 37	4 49	Szolnok >	11 19	3 56	9 27	11 31	—	Ermihalyfalva erk.	7 29	4 01	6 35	4 58	9 47
Bucsa >	—	—	9 33	8 52	5 13	P.-Ladany >	12 55	5 28	11 53	2 00	5 00	Ermihalyfalva—Debreczen—Puspok-Ladany.					
Bratka >	—	—	9 50	9 11	5 38	Barand >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 32	6 13	Sap >	1 17	5 48	12 24	2 27	5 38	Ermihalyfalva ind.	6 36	11 09	5 27	9 14	8 15
Elesd >	1 48	7 59	10 25	9 49	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 03	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01
Mezo-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladany erk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48
F.-Vasarhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Leta—Vertes—Debreczen—Nagy-Leta					
Varad-Velence >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	V. v.	
Nagyvarad erk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Puspoki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Leta-	5 25	1 05
Nagyvarad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvarad erk.	2 11	6 39	1 48	3 42	7 22	Sarand >	9 28	5 06	Vertes ind.	—	—
Puspoki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvarad ind.	2 18	6 46	2 06	3 58	12 20	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Palyi >	5 47	1 30
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velence >	2 24	—	2 30	4 05	12 29	H.-Palyi >	10 05	5 41	H.-Palyi >	6 03	1 48
Mezo-keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vasarhely >	—	—	2 41	4 16	12 44	M.-Palyi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05
Mezo-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 15	3 03	4 38	1 15	N.-Leta-	—	—	Sarand >	6 40	2 29
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Elesd >	3 04	7 28	3 21	4 56	1 43	Vertes erk.	10 43	6 15	Debreczen e.	7 18	3 13
Sap >	3 33	9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	7 50	3 45	5 20	2 21	Sarand—Derecske. Derecske—Sarand.					
Barand >	—	—	1 01	12 41	5 13	Bratka >	—	—	4 06	5 43	2 57	Sarand ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	1 49
P.-Ladany >	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	—	4 27	6 04	3 26	Derecske er.	9 57	5 35	Sarand erk.	6 20	2 09
Szolnok >	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucs >	4 16	8 37	4 53	6 31	4 00						
Nagy-K >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyard >	4 52	9 08	5 32	7 16	4 55						
Budapest erk.	7 50	01 50	6 20	7 10	—	Kolozsvar erk.	5 55	10 08	6 59	8 33	7 04						

Nagyvarad—Szeged.				Szeged—Nagyvarad.				Nagyvarad—Arad.				Arad—Nagyvarad.			
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvarad ind.	10 20	4 30	7 00	Szeged ind.	3 40	10 25	6 40	Nagyvarad ind.	10 20	4 30	7 00	Arad ind.	5 10	11 20	9 37
Ösi >	10 30	4 41	7 16	H.-M.-Vasarhely >	4 38	11 05	7 50	Gyula >	12 21	6 44	10 01	Kurtics >	5 39	11 52	10 07
Less >	10 48	5 01	7 52	Oroszaza >	5 41	11 54	9 20	Bekes-Csaba >	2 23	7 18	4 32	Kegyhazi >	6 14	12 31	10 54
Gyapju >	10 56	5 10	8 05	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kegyhazi >	2 54	7 45	5 03	Bekes-Csaba >	6 47	2 33	4 50
Cseffa >	11 03	5 19	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 21	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26
Szalonta >	11 26	5 44	8 46	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad erk.	3 55	8 48	6 05	Nagyvarad erk.	9 32	5 30	8 31
Kegyhan >	11 46	6 05	9 15	Kegyhan >	7 57	3 39	6 10	Szombatsag-Rogoz—Dobrest. Dobrest—Szombatsag-Rogoz.							
Sarkad >	11 57	6 17	9 31	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatsag-Rogoz ind.	6 08	7 55	Dobrest ind.	4 22	6 36		
Gyula >	12 21	6 44	10 01	Cseffa >	8 42	4 34	7 18	Nanhegyesel >	6 34	8 21	Nanhegyesel >	4 32	6 46		
Csaba >	2 10	7 41	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Dobrest erk.	6 44	8 31	Szombatsag-Rogoz erk.	4 56	7 10		
Oroszaza >	3 10	9 10	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51								
H.-M.-Vasarhely >	4 00	10 02	7 00	Ösi >	9 21	5 19	8 16								
Szeged >	4 35	10 55	7 55	Nagyvarad erk.	9 32	5 30	8 31								

Nagyvarad—Belenyas—Vaskoh.				Vaskoh—Belenyas—Nagyvarad				Nagyvarad—Gyoma				Gyoma—Nagyvarad.			
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvarad ind.	3 50	2 40	Vaskoh ind.	4 30	2 —	Nagyvarad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 30				
V.-Velence >	4 05	2 51	Lunka-Rezbanya >	4 42	2 43	Ösi >	6 09	2 51	Deva-Vanya >	4 37	3 35				
Felix-Furdö >	4 32	3 13	Szudrics >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Koros-Ladany >	5 13	4 22				
Kardö >	4 50	3 27	Belenyas >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 55				
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	5 58	4 15	Korosszeg >	7 02	3 36	Vesztö >	6 12	5 36				
Tasadfo >	6 07	4 31	Belenyas-Ujlak >	6 10	4 27	Szakal >	7 39	4 05	Köt >	6 38	6 08				
Drag-Cséke >	6 30	4 45	Borz >	6 19	4 37	Nagy-töti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 23				
Magyar-Cséke >	6 50	5 —	Solyom >	6 35	4 58	Komadi >	8 25	4 32	Komadi >	7 10	7 02				
Dused >	7 05	5 12	Gyanta >	6 56	5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-töti >	7 22	7 14				
Szombatsag-Rogoz >	7 46	5 47	Hollöd >	7 10	5 34	Köt >	9 19	5 14	Szakal >	7 48	7 49				
Hollöd >	7 58	5 58	Szombatsag-Rogoz >	7 31	6 03	Vesztö >	9 44	5 32	Korosszeg >	8 11	8 13				
Gyanta >	8 12	6 11	Dused >	7 55	6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 38				
Solyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	7 07	6 49	Koros-Ladany >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53				
Borz >	8 53	6 50	Drag-Cséke >	8 26	7 17	Deva-Vanya >	12 03	7 21	Ösi >	9 03	9 13				
Belenyas-Ujlak >	9 05	7 01	Tasadfo >	8 40	7 33	Gyoma erk.	12 45	8 06	Nagyvarad erk.	9 20	9 32				
Sonkolyos >	9 18	7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvarad—Ermihalyfalva. Ermihalyfalva—Nagyvarad.									
Belenyas >	10 04	7 47	Kardö >	9 27	8 31	Nagyvarad ind.	6 50	5 43	Ermihalyfalva ind.	5 05	5 20				
Szudrics >	10 27	8 09	Felix-Furdö >	9 40	8 45	B.-Puspoki >	7 17	5 59	Erselind >	5 37	6 01				
Lunka-Rezbanya >	10 56	8 34	V.-Velence >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 22	Szekelyhid >	6 14	6 46				
Vaskoh erk.	11 12	8 49	Nagyvarad erk.	10 11	9 19	Paptamasi >	8 13	6 48	Nagykagya >	6 27	7 00				

Szekelyhid—Margitta				Margitta—Szekelyhid				Füredő-vonatok.									
	V. v.	V. v.			V. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig
Szekelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45												
Apatkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56												
V.-Abrany >	11 03	8 55	V.-Abrany >	4 57	5 08												
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apatkeresztur >	5 13	5 26												
Margitta erk.	11 28	9 16	Szekelyhid er. reg.	5 54	6 07												

Menetidj krban állami vasuton																	
I. o.	II. o.	III. o.	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig
—	—	—	9 05	11 27	—	—	5 38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	15	10	9 12	11 32	2 34	4 25	5 44	7 25	9 14	10 28	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 55	11 17	02 20	4 11	5 28	7 11	9 00	10 13	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 42	11 04	02 07	3 51	5 15	6 58	8 42	10 —	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 38	11 —	02 03	3 47	5 11	6 54	8 38	—	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	8 20	10 42	01 52	3 35	4 54	6 43	8 23	9 53	—	—	—	—	—	—	—

Füredő-vonatok.																	
	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig
Nagyvarad ind.	7 30	9 50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagyvarad vasártér ind.	7 20	9 40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Varad-Velence ind.	7 40	10 —	1 05	2 36	3 50	5 52	7 33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rontó ind.	7 54	10 14	1 33	3 14	4 29	6 20	8 01	9 29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Puspok-füredő ind.	7 59	10 19	1 38	3 19	4 34	6 25	8 06	9 34									